

Ordonnantie ende instructie, gemaect op de vordernisse van de justitie voor den Hove van Hollandt, in kleyne saecken

<https://hdl.handle.net/1874/9159>

ORDONNANTIE

Ende

INSTRUCTIE,

Gemaect op de voordernisse

van de Justitie voor den Hobe van
Hollandt / in kleyne saecken.

IN 'sGRAVENHAGE,
By *Jacobus Scheltus*, Ordinaris Drucker van de Edele
Groot Mog. Heeren Staten van Hollandt ende West-
Vrieslandt, Anno 1677.

Alsoo hoe langer hoe meer / soo dooz bescheyden klachten van de Ingezetenen van de Landen ende Graeffschappen van Hollandt en Zeelandt / by experientie bebonden wort / dat / obermidts de menighbuldigheyt / soo wel van groote als klepne saecken / daer van boozden Hobe van Hollandt daghelijchs Processen worden gheinstituert / de goede Lupden niet en konnen geraechten tot sulche expedite van Justitie / als na Rechten / ende by de Instructie van den boozsz Hobe is geordonneert : Daer van wel de principale oorzsaecke is / dat de meenichte van de klepne saecken den loop van de Rolle retardeert / sulchs dat noch de groote / noch de klepne saecken / als onder den anderen op de boozsz Rolle beringht zijnde / niet gebozdert en moghen worden naer behooren. **SOO IST, Dat de Ridderchap / Edelen ende Steden van Hollandt / representerende de Staten van den selven Lande / by adbyse van den presiderende ende andere Raden Provinciael aldaer / willende daer inne boozzien / tot bozderinghe vander Justitie / ende gerief van de parthypen / geordonneert ende gestatueert hebben / ordonneeren ende statueren by desen de Poincten ende Articulen hier naer volgende.**

I.

In den eersten / dat van nu booztaen het privilegie van onbejaerde Kinderen / Weduwen / Weesen / ende andere miserable persoonen / begrepen in het achtste Articul van de Instructie van den boozsz Hobe / egeene plaetse hebben of gepactiseert sal worden / in de saecken daer aen de boozsz onbejaerde Kinderen / Weduwen / Weesen / ende andere miserable persoonen komen by transport / of cessie.

In wat saeken het privilegie van Weduwen / Weesen / ende andere miserable persoonen / geene plaetse heeft.

II.

Dat mede booztaen in alle klepnessaecken / bedragende tot hondert gulden / ende daer beneden / in de beslooten Steden van Hollandt ende Zeelandt / den Hage mede daer onder begrepen : Ende van bysich Caroli guldens en daer beneden / buypen de Steden / in gelde of Goederen notorlijck de boozsz sommen respective niet excederende / alle prorogationen van Jurisdictionen / ende 't privilegie van onbejaerde Kinderen / Weduwen / Weesen / ende andere miserable persoonen in 't boozsz achtste Articul van de Instructie mede begrepen / sullen cefferen / soo wanneer de Crediteur ende Debiteur / ofte Creditours ende Debitours van eene schult / onder eenen dagelijchschon Gerechte woonachtich zijn. Behoudelijck dat hier mede niet gealtereert en wordt / noopen de 't ressozt van de Ovellupden / die by pmanden in rechte aenghesproochen sullen worden. Ende oock niet verstaen en wordt verhozt te worden eenighe Landen / Steden ofte Plaetsen / in hare Privilegien / van nergens elders dan booz hare dagelijchschon competente Rechters in de eerste instantie gheroeypen te mogen worden.

Wat saeken klepne saeken ghebeeten worden.

Wanneer prorogatie van Jurisdictione / Item 't boozsz privilegie van Weduwen ende Weesen etc. in klepne saecken resseert.

III.

Maer soo wanneer de Crediteur ende Debiteur / of Creditours ende Debitours van eene schult / of pmandt van hennupden onder verscheyden dagelijchschon Gerechten woonachtich zijn / sal als dan soo wel kracht van prorogatie van Jurisdictione / als van 't boozsz Privilegie van Weduwen / Weesen /

Wanneer prorogatie van Jurisdictione / ende 't boozsz privilegie / in klepne saeken ende plaetse heeft.

ende miserable Personen / booz twee Commissarissen van den boozschre-
ven Hobe geprocedeert mogen worden / volgende de Instructie hier nae vol-
gende.

I D.

Maniere
van procede-
ren in kleris-
saken.

Te weten / dat gecommitteert sullen worden twee Commissarissen / booz
de welke in de boozsz kleris saecken gheprocedeert / ende by de selve Justitie
geadministreert sal worden.

D.

Op wat
dagen ende
uyren den
Commissa-
rissen op de
Galle sullen
compareren.

Welche Commissarissen begiinnen sullen de Rolle te houden / des Maen-
daghs alle weechie / ende soo lange tot dat de Rolle af-wefen sal / 't selve da-
ghelijchs continueren / van Paerschen tot Bannisse / van thien tot elf uyren
booz de middagh : Ende van Bannisse tot Paerschen / van acht tot neghen
uyren / mede booz de middagh / die daer toe sullen vergaderen ter plaetse al-
daer 't selve by de Staten sal worden geordonneert.

D I.

Op alle
requesten te
betreuen den
alleenlich
appointe-
ment.

Item / op alle requesten die aen den boozsz Hobe gepresenteert sullen woz-
den / daer by de Suppliant van een of meer sone Debitours / te samen booz
eene schult verobligeert / in saecken boozsz opschende is hondert ofte vijftich
Caroli guildens respectiue / ofte daer beneden / aen gelt of goederen / sal van
nu voortaan by den boozsz Hobe alleenlich verleent worden appointement /
uyt kracht van welck appointement daghbaerdinge booz den boozsz Com-
missarissen over geheel Hollandt sal worden ghedaen ; Als insghelijchs mede
ghedaen sal worden uyt kracht van een Mandement van generael debits tot
gelijche somme als booren / aen Geld of aen Goederen : Booz welcken ap-
pointemente betaelt sal werden booz 't recht van de Secretarissen vier stuyb.
't 3p booz een / twee / of meer personen.

't Salaris
van dien.

D I I.

Daer van
rechte den
Gedaechden
te presigereu

Ende sal parthyen ten minsten veertien dagen in Hollandt / ende in Zee-
landt drie weechien / ende soo in Hollandt als Zeelandt / ten langhsten een
maendte te booren ghedaghbaert / ende beneffens de citatie hem copie van de
requeste met den appointemente / ende van 't bescheyt daer op de Inverant
sijn prohibie van namptissementen sal willen sonderen / gelevert werden / en
dat tot koste van den Impetrant / midts dat by 't selve in de declaratie van ho-
sten / in tyden ende wplen sal mogen brengen.

D I I I.

Hoe men sal
procederen
als de Ge-
daechde De-
fautant is.

In de boozsz saecken sal booz de boozsz Commissarissen tegens de Defail-
lantten / soo beroerende de prohibie van namptissementen / als ten principa-
len geprocedeert worden volgende het negen en vijftichste Article van de In-
structie en Ordonnantie van den boozsz Hobe.

I E.

Extensie
van elke
Acte van de-
faut.
't Salaris
van dien.
't Recht van
de eerste pre-
sentatie.

Ende sal elke Acte van desault inhouden autorisatie op den Oerwaer-
der omme de selve booz de tweede / derde / en vierde daghbaerdingen respecti-
ve aen den Gedaghtden ende Defaillantten te werck te stellen ende executeren /
ende booz elke Acte den Griffier betaelt worden vijf stuybers. Sonder dat
van nu voortaan daer op ge-executeert sullen worden eenighe andere executo-
rien / maer sal de Acte mede executoriale strecken : Ende sal booz 't recht van
de eerste presentatie betaelt worden een stuyber.

Sal

Sal tegens den Comparant d'Impetrant ten daghe dienende / boozden boozsz Commissarissen doen/ende metter daer overleveren (snen eysch) die inhouden sal middelen daer op die gefondeert wert / met pertinente conclusie. Ende so hezre hy probisie van namptissement / of andere probisie versoeken wil / 'i selve sal sommerlijcken by den Gziffier op de Rolle worden aengeteckent. Ende is de Gedaeghde gedachbaert omme te kennen of ontkennen sijn eygen Obligatien / of andere Brieven van Verbande / eenige publicque Instrumenten / booz Schepenen / Notaris ende Getuygen / of andere publicque Persoonen gepasseert / ofte omme executie gedecerneert te hebben op verjaerde Sententien of Bonnissen / omme condemnatie te hebben op wetspraecken of accorden / omme Registers ofte Schult-boecken te sien stercken by Gede / ende wt kracht van dien een pecuniele somme ge-eyecht woerd / ende de Gedaeghde hem in pecuniele somme vrebonden heeft / ende ghedachbaert is / omme op 't namptissement te antwoozden / soo sal de boozsz Gedaeghde op staende boet na dat den eysch gedaen / ende overgelevert sal wesen / op de versochte probisie moeten antwoozden / sonder eenigen dagh of continuatie op mozgen of over-mozgen te mogen versoeken.

Hoe men sal procebeten als de Gedaeghde comparceert.

Wanneer de Gedaeghde op stants boort moet antwoozden.

Maer op by de boozsz Commissarissen sal werden gedisponeert by adjudicatie / ofte ontsegginge van de versochte probisie in 't geheel of deel / nae dat sy bevinden sullen de saecke zelegen te sijn / ende te behooren / sonder op de selve versochte probisie / of op de surcheantie van het gedecerneerde namptissement / partshen booz Commissarissen te doen compareren / sonder oock 't admittieren dat jehghens appouierement op de probisie van namptissement / of andere probisie gedecerneert / reauditie versocht / appellatie geadmittleert / of grieven overgelevert sullen worden / maer sal de ghedecerneerde probisie worden ge-executeert / niet tegenstaende eenige provocatie / die in de boozsz saken geen plaetse sal mogen hebben / ende dat onder cautie / daer cautie behoort geste t te worden.

Op de versochte probisie recht te doen / die onder cautie sal executie hebben / niet tegenstaende de reauditie / appellatie / ofte grieven die men niet sal toelaten

Ende sal den Gziffier booz d'Acte met den Appointementen op de versochte probisie ballende / hebben booz sijn salaris bys stipbers: Dies sal de selve Acte inde inhouden auctorisatie op den Ouerwaerder / omme 't inhouden van dien te executeren / sonder oock executorie te lichten.

't Recht van d'acte op de versochte probisie ballende.

Maer nae de saecke ten principalen boozsz by antwoozde / replijque en duplijque volgeschreven sal worden van acht dagen tot acht dagen / ende van beertshien dagen tot beertshien dagen respectabelijcken / volgens de Instructie van den boozsz Hove in 't Art. Article van dien. Ende sullen de Procureurs ten dage van de boozsz Antwoozde / Replijque ende Duplijque / de selve gereet / in judicio matten overleveren / geteckent by den Procureur of Advocaet van der saecken / op poene van daer van verstecken te wesen en blyben / sonder te mogen versoeken eenige dilapen van versteck / of anders / dan alleenlijck in een saecke dilap van absentie booz den tijdt van acht of beertshien dagen respectibe.

Hoe men de sake boozsz ten principalen sal volgeschrijven.

Dilap van absentie toegelaten

De saecken by eysch / antwoozde / replijc ende duplijc volgeschreven zijnde / en sal by triplijque / of anders niet woerd mogen geschreven worden / ten zy partshen na boozzende ke misse van saecken / by de boozsz Commissarissen daer toe geadmittleert waren.

Gheene triplijque geschelaren van met kenneffe van saecken.

¶ Proces
bolschrebe
zijnde / sal
tselve mette
verificatien
daer toe die-
nende / onder
Inventaris
overgelevert
worden

¶ D.

Ende sal na bolschrepinge van de boozsz saecken / so die niet in seften ofte be-
wijs en consistieren / maer in rechten besaen / beyde parthyen tijdt van beer-
thien dagen worden gegeven / om respective haer boozsz epsch / antwoozden /
replijcque en duplijcque / met de stucken ende verificatien daer toe dienende /
onder Inventaris rechtelijcken ober te leveren / ende recht ver soecken / op poene
van daer van metter daet verstecken te wesen en blyden.

¶ D I.

Hoe men
procedeert
soo waanneer
t proces in
seften is
consisterende

Ende in saecken / in seften of bewijs consistierende / sal beyde parthyen ghe-
ozdonneert worden / t selve bewijs te doen binnen den tijdt in t eynde van het
boozschrebe negen en bijsichste Articul van de boozschrebe Instructie uyt-
ghedzucht : Te weten / thien weecken ober het water / ende acht weecken
als t niet en is ober water / ende dat booz alle dilayen / ende op versteck als
hooren.

¶ D I I.

Informatie
te nemen.

Tot welcken eynde van wegen de Commissarissen gheschreben sal worden
aen de Magistraten van de Steden / daer de Getuygen in / of naest woonach-
tich zijn / ende sullen de selve overghesonden worden de boozsz dinghtalen van
parthyen / op dat by de boozsz Magistraten een uyt den haren met den Secre-
taris van de plaetse mach worden gecommiteert / die tot hooren en examina-
tie van de Getuygen / op de Articulen daer inne begrepen / sullen procederen /
ende de selve Getuygen by den Bode van de selfde Stede doen dachbaerden /
ende d' informatie genomen zijnde / de selfde beslooten oversenden. Welcke
Gecommiteerde booz haer luyder salaris genieten sullen elchs twintich stu-
s daeghs / sonder meer.

d' Informatie
by de
Magistrat
genomen /
besloten aen
den Com-
missaris
ober te seyn-
den.

¶ D I I I.

Wanneer
men publica-
tie van de
requeste / of
informatie
versoecken
magh.
Tijdt om
te dienen
van Repro-
chens ende
Salvatiën.

Den boozsz tijdt overstreecken zijnde / sonder dat van nooden wesen sal van
productie te renunshieren / ofte dat d' Advocaten ofte Procureurs eenige boz-
dere termynen daer op sullen mogen houden / sullen de boozsz parthyen mogen
versoecken publicatie van de enqueste of informatie / ende daer van / midtsga-
ders van de geproduceerde stucken en munimenten Copie. Ende sal parthye
ten wederzyden tijdt van beerthien dagen gegunt worden / omme effectueelijck
van haer Repzochen te dienen / of daer van verstecken te wesen / ende binnen
gelijcke beerthien dagen daer na van Salvatiën te dienen / en in rechten te con-
cluderen / alles peremptoirlijcken ende op verstecken.

¶ I I.

Requeste
civile te ver-
lenen jegens
de verstecken
in de boozsz
proceduren
vallende.

Ende sal in de boozsz saecken jegens de verstecken / in de boozsz proceduren
vallende / Requeste Civile mogen ver socht worden op ghesondeerde redenen /
welcke Requeste Civile by de Commissarissen by appointementen verleent sal
worden / op de marge van dien stellende / Fiat Requeste als in desen woort ver-
socht / omme t interinment in judicio / ter presentie van parthyen of sijn Pro-
cureurs te mogen ver soecken binnen acht dagen / op poene van te verliesen het
effect van dien / sonder daer toe eenigh Zegel te ghezuycken. Dooz welck
Appointement booz t recht van den Secretaris betaelt sal worden vier stup-
vers.

¶ E.

t Salaris
van dien.

Sententie
te wesen in
de klepse sa-
cken / by de
twee Com-
missarissen /

De saecke in boegen boozsz geïnstrueert zijnde / sal beneffens de boozsz twee
Commissarissen / daer booren in rechten gheconcludeert of recht ver socht is /
noch een uyt den boozsz Raedt geboeght worden / die te samen in de boozsz sa-
cken sullen procederen tot condemnatie / of absolutie in t geheel ofte deel van
tgeen

’t geene daerom tusschen partypen gheueft/ ende geltscontesteert is/ ter audientie
sonder van nu booztaen in de selbe definitie te ghebryucken de clausule van den
epfch ende conclusie te ontfeffen/ sulchs ende in der boegen die ghedane ende
genomen is geweest/ of dier gelijcke. Ende sullen hare Sententien doen pro-
muncheren/ volgens den style van den Hobe booznoemt.

ban de Mol. e
gezeten heb-
bende/ ende
noch een
derbe uyt
den Klade.

¶ ¶ ¶

Welche Sententien by probisie ende onder cautie ge-executeert sullen wo-
den/ niet tegenstaende appellatien/ die in desen egeene plaetse en sullen hebben/
maer sullen partypen Succumbanten hem moghen aen ’t volle Collegie van
den booznoemden Klade constitueren als Reformatien/ Wooz den welcken sp-
lupden in refozmatie ontfangen sullen worden / ende de boozsz Proceffen ont-
fangen als Proceffen by geschryfte/ omme ex iisdem actis getermineert te wo-
zen aen bene vel male : Ten ware uyt pregnante redenen ’t Hof onder beneficie
van Requeste Civile toeliet allegatie ende bewijs van nieuwe Teyten : Welche
terminatie gedaen sal worden in absentie van den geenen die d’ eerste Sententie
sullen hebben gewesen / ende in alle syne /pointen volkomelijck ge-executeert
worden.

Sententien
in de klepne
saken sullen
hare executie
hebben on-
der cautie.

Refozmatie
toegelaten,

¶ ¶ ¶

Insgelijck in saecken van hondert guldens/ ende daer beneden/ booz ’teerste
getermineert in de beslooten Steden/ ende van bystigh guldens ende daer be-
neden in de Dorpen van Hollandt/ of booz Bailiu en Mannen/ sal in cas van
refozmatie of appel/ booz de boozsz Commissarissen bande klepne saken worde
geprocedeert/ ende by de selbe daer op decisie gedaen/ alboorens de selbe saken
booz den Hobe van Hollandt geintroduceert sullen moghen worden / maer sal
daer naer in de selfde saecken van de Sententien van de boozsz Commissaris-
sen/ aen den Hobe mogen in refozmatie proces gemaecht / ende by den selven
Hobe getermineert worden/ als hier vooren geseyt is / behouden de beslooten
Steden/ ende andere Plaetsen/ ende Collegien hare Privilegien van executie.

¶ ¶ ¶ ¶

In de boozsz klepne saecken sullen alle d’ Advocaten en Procureurs van den
boozsz Hobe mogen dienen : Te weten/ een Advocaet/ of een Procureur alleen/
sonder dat d’ Advocaet en Procureur t’ samen daer inne tot laste van partypen
Succumbanten sullen mogen dienen.

Wie in de
klepne saken
dienen mach

¶ ¶ ¶

Trem/ d’ Advocaten ende Procureurs respectelijck/ die in de boozsz saken
sullen dienen/ sullen booz haer advis/ ende ’t voldingen van de boozsz saken by
schryftelijcke epfch/ antwoorde/ replique ende duplique/ of bozder (is ’t noot)
niet meer van een saecke mogen epfchen als vier en twintigh stupbers / te we-
ten twaelf stupbers booz haerlupder advis/ ende gelijcke twaelf stupbers booz
’t voldingen ende ’t opschryben van der saecke / soo op de probisie als ten prin-
cipale/ sonder yet meer van eenigh termijn/ ofte anders / te moegen epfchen /
Behoudelijcken dat sy booz ’t maecken ende teyckenen van elcken Inventaris
sullen hebben ses stupbers/ ende booz elck blad van de Reprochen ende Salva-
tien/ houdende soo veel regulen als het Lxxiiij. Articul van de boozsz Instruc-
tie bermelt/ vier stupbers/ sonder dat sy oock yet meer sullen mogen epfchen
van Reprochen ende Salvatien te dienen.

Salaris
van den Ad-
vocaten ende
Procureurs
in de klepne
saecken die-
nende.

¶ ¶ ¶

Ende sal booz Rappozt- gelt/ ende ’t recht bande Sententien betaelt worden/
te weten/ in saecken van bystigh guldens ende daer beneden / booz Rappozt-
gelt van de Commissarissen/ vier schellingen Vlaems/ ende den Griffier booz
den Griffier.

Rappozt-
gelt van de
Commissa-
rissen / ende
’t recht van
de Senten-
tien booz den
Griffier.

4
de Sententien / twee schellingen Vlaems. Ende in saecken boven de vijfich guldens / te weten / de Commissarissen booz't Appoyt-gelt acht schellingen Vlaems / ende den Griffier drie schellinghen Vlaems. Ende sullen de seifoe Sententien uytgegeven worden onder de signature van den Griffier of synen Substituut / sonder daer toe eenigh Zegel te gebuycken.

¶ ¶ ¶

Maniere
van proce-
deeren by execu-
tie inde klep-
ne saecken.

Ende in alle andere pointen / op de beleydinghe van de booz'sz klepne saeken / ende executien van dien vallende / sal achtervolgcht worden d' Instructie van den Hobe van Hollandt, ende d' Ampliatien daer op gemaect.

¶ ¶ ¶

Hoe men de
kosten taxat
rensal / ende
de taxatie
daer naer
executeren.

Ende sullen de Commissarissen van de klepne saecken / de kosten van par-
thypen gecondemneert zijnde / taxeren op de declaratie ende diminutie van par-
thypen / binnen veertighen daghen respectivelijck onder heylupden te leveren /
welcke taxatie sonder pronunchatie by den Deurwaerders ge-executeert sal
worden / midts dat sy daer toe onder de handt van de Commissarissen geautho-
riseert sullen worden.

¶ ¶ ¶ ¶

Abolitie van
alle booz-
gende Or-
donnantien /
Instructien
desen con-
tractierende.

Alle welcke pointen ende Articulen de Presiderende / ende andere Gaden
van Hollandt / Zeelandt ende Vrieslandt / midtsgaders alle Suppooften van
den booz'sz Hobe / elchs in haer regard sullen voikomen / ende na het inhou-
den van dien / hen boorzaen reguleren / ende onverbreechelijck de selve onder-
houden / ende doen onderhouden / niet tegenstaende voorgaende Ordonnantien
of Instructien / die by desen gederogeert worden in 't guat by de selve contrarie
't geene booz'sz is / is geordonneert. Tot welcken eynde de selve pointen ende
Articulen alle Jaers op den eersten Rechterdagh nae de Vacantie van Kerstmis
openbaerlijck inde Audientie van den booz'sz Hobe sullen worden gepubliceert /
ende by de Suppooften bezwooren. Ende hebben niet te min de Staten booz-
noemt gereferbeert d' interpetacie ende verklaringe van alle dupsteheden / die
uyt dese Ordonnantie sullen mogen spruyten / ofte daer inne bevonden worden /
midtsgaders d' Ampliatie ende alteratie van dien. Ordonnerende ende beve-
lende den Advocaet- Fiscael / ende Procureur-Generael van den booz'sz Hobe /
goede toeficht te nemen / op de onderhoudenisse van dien / ende jegens de Ober-
treeders der selver te procederen / 't zy tot suspensie / ofte privatie van haer Offi-
cien / ende Staten respectieve / ofte andere als sulcke peynen als de booz'sz Preside-
rende / ende d' andere Gaden / decernerem sullen. Gebaen in den Hage / in volle
Vergaderinge van de Staten booznoemt / onder haren Zegel hier op gedruckt
ende geordonneert gepubliceert te worden / den een en twintichsten December

1579.

Ter Ordonnantie van de Staten.

By my / C. de Rechtere.

't Inhouden van desen is by my ondergeschreven / in de Audientie van de
Stolle gepubliceert / in presentie van de Suppooften ende andere Omnestan-
ders op den 22. December 1579.

B. Minnesanck.

't Inhouden van desen is door Ordonnantie van de Heeren Staten op huy-
den in de Audientie van de Stolle gerenobeert / ende de Suppooften belast heyl-
lupden daer nae te reguleren. Actum den seftienden Mey 1580.

By my /

B. Minnesanck.